

Dailes Teatrs

Romanova eelā № 25 :: Tālrunis 3 - 34

***** I. SEZONAS INSCENEJUMS *****

UGUNS un NAKTS

J. RAINA sena dzeesma — jaunās skaņas, 5 cēleenos ar prologu. Muzika NIKOLAJA ALLUNANA un 3. cēl. jaunekļa dzeesma no P. GRUZNAS

Prologs

Eduards Simsons

Tēlotaji un tēli:

Lāčplēsis	Eduards Smilgīs
Spīdola	Paula Baltābols
Laimdota	Emīlija Veestur vaj. Lidija Kepler
Kangars	Janis Mārseets vaj. Alfrēds Gulbis
Melnais bruņineeks	Gustavs Žibalets
Aizkrauklis	Emīls Mačs
Leelvārds	Eduards Simsons
Koknesis	Jānis Preede

I. CĒLEENS:

Ragana	Otilija Arīn
Kārsejas.	L. Bērziņ, Ž. Skalbe, Z. Lepnis
Vērpejas.	Koppe, E. Levenstein, Bramberg
Audejās.	Nadja Gruzna, E. Hasselbaum, L. Žvīgul
Velni.	Ogrīņš, K. Veics, Ozols, A. Mitrevics, A. Neirips, K. Upatneeks, A. Titans, Verdiņš, Vanags

II. CĒLEENS:

Laika vecis.	Eduards Simsons
Burtneeks	Emīls Mačs
Mironš	Eduards Simsons
Baltās meitas	Ž. Skalbe, Bramberg, E. Levenstein, Z. Lepnis, N. Gruzna, E. Hasselbaum
Velni.	H. Klusinš, K. Veics, A. Mitrevics, A. Neirips
Virsaiši	K. Upatneeks, A. Mitrevics, K. Grostiņš, A. Titans, Vanags, Fogels, Ogrīņš, Baumans, Zommers, Pabriks

III. CĒLEENS:

Kareivji	E. Mačs, K. Grostiņš
Virsaiši	E. Simsons, K. Upatneeks, A. Titans
Jaunekļi	K. Veics, A. Mitrevics, A. Neirips, Ogrīņš Aizbrauceji

IV. CĒLEENS:

Jaunee kareivji	K. Upatneeks, K. Veics, A. Mitrevics, A. Neirips, Ozols, Fogels, Pabriks
Vecee kareivji-virsaiši	E. Simsons, E. Mačs, A. Titans, K. Grostiņš, Ogrīņš, Vanags, Zommers, Baumans, Verdiņš
Ēnu meitas	Z. Skalbe, Nadja Gruzna, E. Hasselbaum, Bērziņ, Z. Lepnis, E. Levenstein

V. CĒLEENS:

Sulainis-kareivis.	Emīls Mačs
Vācets	Eduards Simsons
Sūtnis.	H. Klusinš
Kareivji	K. Upatneeks, K. Veics, A. Mitrevics, A. Titans, E. Mačs, A. Neirips, Verdiņš, Baumans, Ogrīņš, Fogels, Vanags, Zommers
Tautu meitas	Z. Skalbe, Z. Lepnis, Koppe, E. Levenstein, Bramberg, N. Gruzna, E. Hasselbaum, L. Žvīgul, Bērziņ

Lugu inscenejis un režiju vada E. SMILĢIS

Dekoracijas gleznojis un kostimus zīmejis JĀNIS MUNCIS

Plastiku eestudejusi F. ERTNER

Dzeesmas eestudejjis un vada B. SOSSĀRS

Izrādi vada H. KLUSINŠ

DIREKCIJA.

(W)

J. Raiņa „Uguns un Nakts“ dzejojums mūžam jauns un praveetisks. Kas tautas muļē bij mīkla, tas tagad jau gaiša aina. Šīnā dažadu zocialu pārdzīvōjumu laikmetā — Lāčplēša lozungs: „brīviba un laimiga Latvija“ jau ir sācis veidotees. Jau tauta ir uz ta veedokļa, kas viņu trauc „mainitees uz augšu“ un sevi peepilditees. Un ari te viņu vada Spīdolas tēls, mūžam mainigais, kas atjaunodamees attistas mūžam. Lāčplēša spēks un Spīdolas daile, tee sader kopā kā veena celma atvases. Viņu mērķis ir — pilniba. Tāls vēl šis ceļš uz pilnību. Vaj nu tā iztēlotas veenas vaj otras zocialas šķiras ideoloģijā, „Uguns un Nakts“ cīņu vedis galā jauna cilts... Un tā saskatot šī darba nemitigos zimbolus mūsu ilgu peepildišanas, mēs ar viņu gara acīm raugamees tālā nākotnē. Tamdēļ ar „Uguns un Nakts“ dzejojumu kopā visas tautas visu dzīlakās būtibas un dzīves saites. Tas ir viņas likteņa epos.

Lugas inscenejums eeturets teiksmaiņas konturās. Skatitaju acu preekšā atdaras plīvurs un viņš redz pasakainās ainās tālo senatni — kur „viss burvigā gaismā“ zaigo un laistas, kur saulite spīd trīskrāsaina „drīz zila, drīz zaļa, drīz sarkana“; mirdz pilis dzintara seenam, vara grīdu. Kur senee varoņtēli eet „caur pagātni un ved mūs uz nākotni“. Tikai fantastiska skatuves forma spēj izceļt un dot redzamu veidu šim nemirstīgam dzejas darbam. Vēsturiske un etnografiske materiali dod tikai peeturas punktu fantastiskas skatuves formas veidošanai.

Pirmais cēleens — Aizkraukļa pils. Spīdolas mājoklis. Spīdola tūkstošveidos mainīdamās veido savu apkārtņi brīnišķīgās ainās. Lāčplēsis sajīmst no neredzetas dailes, tomēr Spīdola nespēj ar savām burvibam varoni valdzinat — ilgas to ved tālāk uz Burtneeka pilī, viņa sudrabainā gaismā redzeto sapņu tēlu, Laimdotu.

Otrais cēleens — nogrimusi gaismas pils, dailes un gudribas zimbs, guļ drūmā tumšā dzelmē jauno spēku apsargata. Tikai pils atlēga eemirdzas pee divpadsmīti siteena. Lāčplēsis visus mošķus pārspēj un pils burvigās gaismās mirdzedama paceļas „Iz važam šķelta, pee saules celta, mirdz tīrā zeltā, pār tālēm spīgo“. Tauta gavilē, gaisma un laime appēm visus sāpju bērnus. Starp gavilem atskan vaidi, Laimdota aizvesta, Lāčplēsis eet jaunā cīņā — atsvabinat Laimdotu.

Trešais cēleens — Spīdolas valdineces telts, sneedz tikai no mums tik tālās seņatnes sēgas klātas īstenibas. Visapkārt vaidi, asaras, nopūtas — nedaiļums ceļ daili. Ne Spīdola, kas skaistaka par visu, kas zemes virsū un zem zemes ellē, spēj Lāčplēsi aizturet, tam ceļš ir savs — zemi skaidru mēst, visu jaunumu iznīcinat.

Ceturtais cēleens — teiksmaiņa nāves sala. Spīdola parādas burvigās krāsās mirdzošā ābelē. „Še klusā nāves salā lidzigu daļu vi-seem dala: aizmigt mūžīgā nemaņā, noslīgt visumā, skaistumā“. Lāčplēsis aizmirst darbu un visu skarbi, bet Laimdotas balss neļauj Lāčplēsim aizmigt mūžīgā nemaņā un sauc jaunā cīņā atbrīvot un darit laimigu Latviju.

Ceturta cēleenā beigu aina zimbolistiski tēlo tautas atmodas laikmetu no burvigās senatnes miglas un pašķir noslēpuma preekškaru uz vēsturisko teešamibu.

Noteiktos realos vilceenos eeturets peektā cēleena inscenejums Leelvārdes pilī, kā preekšspēle tam vēsturiskam laikmetam, kad pār mūsu izmocito zemi nāca no reetumeem un austrumeem „melnais bruņineeks“ un ar kuru uguns un nakts cīņa tagad ir izcinita.

Sākas Spīdolas un Lāčplēša apveenoto cīņu laikmets: „veens ceļš, veens liktens mūs abus nes, tā veiksim mēs visas pasaules. Vēl cīņa nav galā un nebeigsees, Tev, Lāčplēsi, Spīdola palīgā ees!“

Dziesmas laikmeta laikmeti
BĒRNIER
PIĀZĪKĀS SĒSĀS
Dziesmas laikmeta laikmeti
LĪLĀS KĀZĀS